

Vapaa-ajan asuntojen kuivanapitolämmityksellä mökit energiatehokkaammaksi

10.10.2025

Tässä artikkelissa tarkastellaan vapaa-ajan asuntojen energiankulutusta ja keinoja käyttää energiaa järkevämmin. Aihe on ajankohtainen, koska kesämökkien varustelutaso ja käyttöaika vaihtelevat – ja näin myös kulutus. Pieni, kevyesti varusteltu mökki voi kuluttaa sähköä vain muutamia tuhansia kilowattitunteja vuodessa, kun taas ympärivuotiseen käyttöön tarkoitettu vapaa-ajan asunto voi yltää omakotitalon tasolle (noin 2 000–15 000 kWh/vuosi).

Kuivanapitolämmityksen perusidea

Kun mökki jää viikoiksi tai kuukausiksi tyhjilleen, suurin riski liittyy kosteuteen – ei niinkään lämpöön. Kuivanapitolämmitys tarkoittaa lämmitystapaa, jossa mökin sisälämpötila pidetään hieman (noin 3–5 astetta) ulkolämpötilaa korkeampana. Kovilla pakkasilla sisällä voi olla jopa miinusasteita, mikä ei haittaa, koska kylmä ilma on kuivaa ja homeen kasvu pysähtyy. Tavoitteena on pitää rakenteet kuivina mahdollisimman pienellä energiankulutuksella.

Älykäs ohjaus

Kuivanapitolämmitystä ohjataan tyypillisesti antureilla, jotka mittaavat lämpötilaa ja suhteellista kosteutta. Ohjain säätää lämmitystä hetki hetkeltä, ja asetuksia voi valvoa sekä muuttaa etänä mobiilisovelluksella.

Kaupallisissa ratkaisuissa ohjaus perustuu kosteusturvallisuuden raja-arvoihin, jolloin energiaa kuluu vain tarpeeseen.

Tutkimus- ja markkinanäkymä

Kotimaisissa hankkeissa (esim. ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen pilottiprojekteissa) kuivanapitolämmitys on osoittautunut energiankulutusta selvästi vähentäväksi ilman kosteusriskejä. Myös kaupallistamisen polkuja on selvitetty, ja markkinoilla on valmiita, etäohjattavia ohjaimia.

Kesämökkien energiankulutus Suomessa

Arvioiden perusteella vapaa-ajan asuntojen kokonaissähkönkulutus on merkittävä, ja kehitykseen vaikuttavat erityisesti lämpöpumppujen yleistyminen sekä mökkien varustelutason nousu. Karkeasti ottaen vapaa-ajan asunnot muodostavat pienen mutta huomionarvoisen osuuden asumisen ja koko maan sähkönkulutuksesta.

Säästöpotentiaali

Kokemusten ja valmistajien mittausten mukaan älykäs kuivanapitolämmitys voi pienentää lämmityskuluja huomattavasti verrattuna tasaisen peruslämmön ylläpitoon. Säästön suuruus riippuu kohteesta, rakenteista ja säädöistä, mutta trendi on selvä: kuivanapito minimoi tehonkäyttöä, kun anturointi ja ohjaus ovat kunnossa.

Peruslämpö, kuivanapito ja ilmalämpöpumppu

Peruslämpö (+10…+15 °C) on helppo, mutta energiankulutus jää usein korkeaksi. Kuivanapitolämmitys seuraa ulko-olosuhteita ja sallii alemmat (jopa miinusasteiset) sisälämpötilat talvella – rakenteiden pysyessä kuivina. Mikäli peruslämpö halutaan silti pitää, ilmalämpöpumppu on yleensä sähkölämmitystä edullisempi tapa tuottaa se. Jos tilassa on vesikalusteita tai varaajia, ne on tyhjennettävä tai suojattava pakkaselta.

Käytännön ohjeita

- Tarkista lähtötilanne: onko järjestelmässä vettä? Tyhjennä putket ja varaajat, suojaa vesilukot.
- Sijoita lämpötila- ja kosteusanturit noin 1 m korkeudelle, pois kylmistä pinnoista ja lämmittimestä.
- Säädä ohjaus pitämään sisä–ulko-lämpötilaeron noin 3–5 °C:ssa ja hyödynnä kosteuskynnystä.
- Seuraa tilannetta etänä ja tarkenna asetuksia erityisesti syksyisin ja keväisin.

Yhteenveto

Älykäs kuivanapitolämmitys on energiatehokasta ja huoleton tapa suojata rakennuksia kosteutta vastaan, vähentää lämmityskuluja ja helpottaa kiinteistöjen ylläpitoa erityisesti kausiluontoisessa käytössä.

Artikkeli on osa Euroopan unionin osarahoittamaa eRemppa – Energiatehokkuustoimia Etelä-Pohjanmaalla -hanketta. Tutustu hankkeeseen: eRemppa**Matti Ylihärsilä**
Projektipäällikkö
SEAMK

Kirjoittaja on tehnyt pitkän uran rakennustuotantoteollisuudessa. Hän on toiminut tuotannon eri tehtävissä viimeksi Lujatalo Oy Pohjanmaan aluepäällikkönä ja aiemmin Seicon Oy:ssä työpäällikkönä sekä vastaavana työnjohtajana.

Tällä hetkellä hän työskentelee projektipäällikkönä SEAMKissa energiatehokkuutta tutkivassa eRemppa-hankkeessa. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Lähteet

Kymenlaakson Sähkö.(26.8.2025). *Älykäs lämmitys pitää mökin kunnossa ympäri vuoden*. https://www.ksoy.fi/energiaa/alykas-lammitys-pitaa-mokin-kunnossa-ympari-vuoden/

Moistmaster. (i.a.). *MoistMaster – älykäs kuivanapitolämmitys kosteushaittojen ehkäisyyn*. https://moistmaster.fi/

Kurki, A. (2020). *Vapaa-ajan asuntojen sähkönkulutuksen kehittyminen* [kandidaatintyö, Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT]. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2018120720478

Ojanen, M., & Duktig, A. (2020). *Älykäs kuivanapitolämmitys* [AMK-opinnäytetyö, Turun ammattikorkeakoulu]. https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020051838064

Savon Voima. (29.7.2018). *Kuivanapitolämmitys säästää ja kesämökki säilyy kunnossa yli talven*. https://savonvoima.fi/kuivanapitolammitys-saastaa/

Tilastokeskus. (2024). *Asuminen 2023*. https://stat.fi/julkaisu/cln2zc9wg8fgb0cut7vm9hil8

Tilastokeskus. (2024). *Suomi lukuina: Asuminen*. https://stat.fi/tup/suoluk/suoluk_asuminen.html